

JAK PŘEŽÍT restauraci

Jiště si vzpomínáte, že jsme minule vstoupili do restaurace. Tedy byl jsem tam já se svojí kamarádkou a nedopadlo to nijak extra. Až tam půjdete s nějakými kamarády vy, určitě budete mít větší štěstí. Nebo ještě lépe nepůjde o štěstí, ale o znalost etikety :-).

V první řadě je potřeba vybrat dobrou restauraci. Největší jistota je, když už daný podnik známe. A pokud ne, jděme aspoň tam, kde nebudeme jako hosti sami. Budeme se pak uvnitř cítit lépe a klidněji. Více hostů také většinou znamená, že lidé mají tu restauraci rádi, tedy že asi bude dobrá.

Když si vybereme hezký stůl někde na kraji, počkáme na obsluhu a hlavně – dopředu si rozmyslíme, na co máme chuť. Takové to „hmm, dám si kofolu, nebo teda, eh... čaj, neboó...“ vypadá trochu zvláštně. To sice vůbec neznámá, že se nemůžete čišníka zeptat, ale stejně je lepší si rozmyslet předem aspoň to, jestli chci teplé nebo studené pití a jaké. Při výběru jídel u nás (na rozdíl třeba od Francie) také není zvykem hledět hodinu do nabídky a nakonec předlouho váhat mezi dvěma jídlý. Co se týká exotiky, doporučoval bych experimentovat jenom v kruhu dobrých přátel. Když jdete na jídlo s někým méně známým nebo třeba s dívkou, která se vám líbí, vsadil bych třeba na jistotu řízku. Ani jídla kulatého tvaru bych nevolil, protože věta „Podala bys mi tu krocketu, co máš na klně?“ zní legračně opravdu jen mezi přáteli.

Pokud někoho zvete, nikdy ho neupozorňujte na cenu, je to váš host, tak buďte velkorysí. Po-

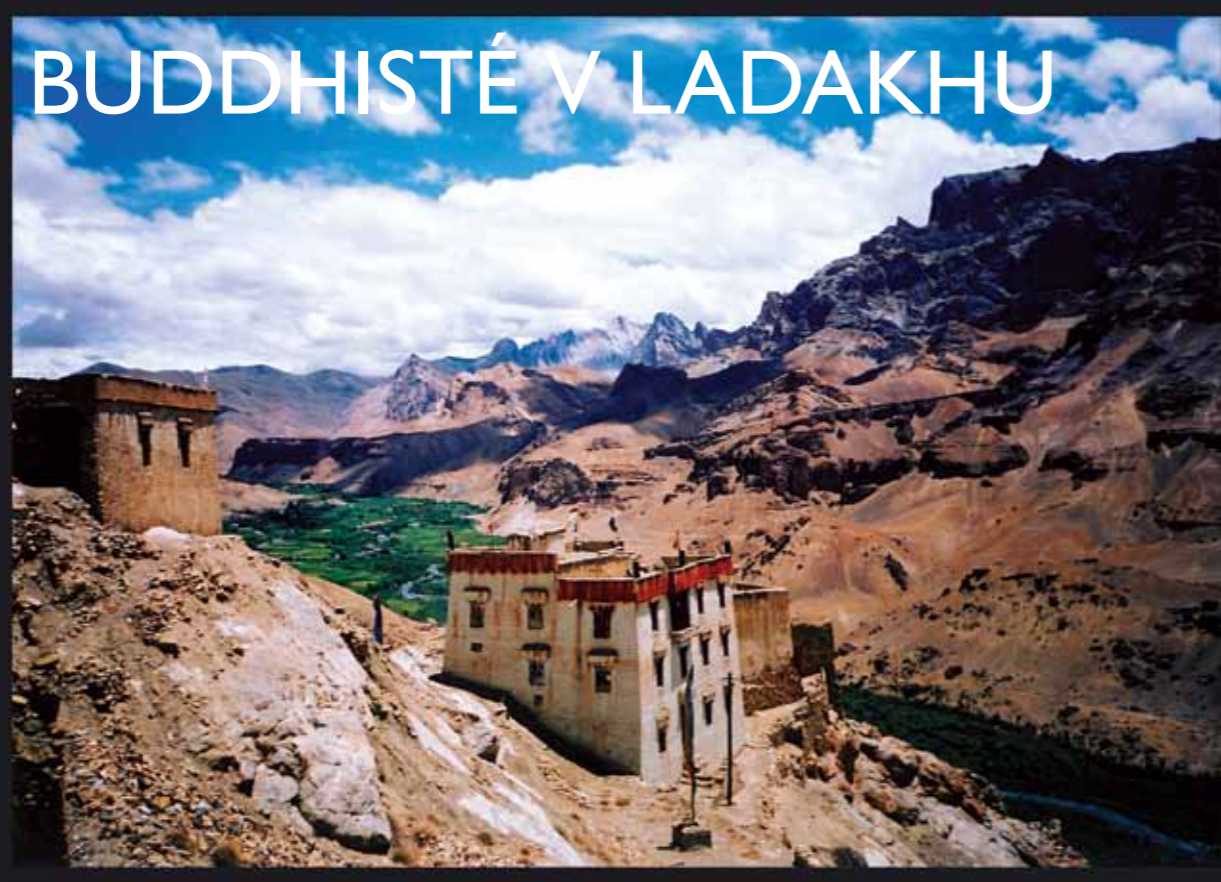
Ilustrace: Jiří Vancůra

kud jdete s kamarády jen tak, tak naopak zdravá dávka upřímnosti neškodí. Nebudeme si přece hrát na to, že už nevíme, kterou kapsu peněz naplnit a pak půlrok šetřit na další večeri.

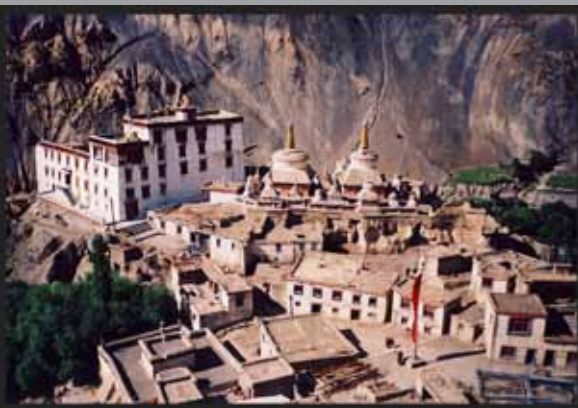
Vidím, že z restaurace se asi ještě dneska nedostaneme, ale není kam spěchat. O tom, jak je to s placením v restauraci, si tedy povíme příště :-).

BUDDHISTÉ V LADAKHU

V květnové epizodě cestovatelského seriálu o světových náboženstvích navštívíme buddhisty v severoindickém Ladaku. Toto buddhistické království leží vysoko v horách Himálaje. Cestou mezi kláštery jsem navštívil velmi vysoko položená místa. Stopem jsem se dostal až do výšky 5300 m n.m. a navštívil jsem unikátní svátek čamových rituálních tanců...

Ladakhská krajina je skutečně kouzelná. Vyprahlé skalisté velehory protínají úžasná zelená údolí plná vegetace. Průměrná nadmořská výška obydlených území je 3500 m n.m. Nejvyšší vrcholy kolem tohoto místa přesahují 7000 m a osmitisícovka Nanga Parbat je odtud jen několik desítek kilometrů. Krásné buddhistické kláštery jsou většinou postaveny vysoko v horách na těžko dostupných místech, kde se mniši mohou nerušeně věnovat hluboké meditaci.

Kláster Lamayuru je největší a také nejstarší v Ladaku. Jeho historie sahá až do 10. století. Žije tu 50 mnichů, kteří se věnují meditacím, zpívání posvátných manter za doprovodu bubnů, studiu svatých textů, výuce malých mnichů nebo např. tvorbě rituálních obrazců z barevného písku. Ty se po dobu několika týdnů i měsíců složitě připravují, aby byly ve svátek smeteny jedním tahem košťátka na znamení pomíjivosti všeho viditelného kolem nás.

Úžasný buddhistický svátek, který se koná každé léto po dobu tří dnů vyjevuje formou čamových tanců v barevných maskách důležitých dějinné události, které se odehrály na počátku časů mezi božstvy. Mniši několik týdnů připravovali náročný ceremoniál, na který se dostavilo několik uznávaných lámů a duchovních kapacit z dalekého okolí.

Prostí lidé vyznávající buddhismus každoročně přicházejí ze širokého okolí, aby roztočili modlitební mlýnky s mantrou „Om mani padme hüm“ a nechali se pohltit atmosférou slavnosti. Ze zkušenosti mohou říci, že tito lidé z Ladaku jsou nesmírně přátelští, vlídní, obětaví a přes vlastní chudobu a nouzi neuvěřitelně pohostinní.

Většina masek nahání hrůzu a není to náhodou. Buddhisté věří, že hned po smrti bude duše člověka vábena jakýmsi démony různých podob. Jednak démony krásnými, mile a přátelsky jednajícími a také démony hrůznými. Právě k těmto strašlivým démonům se má zemřelý vydat. Zlo je totiž převlečeno do krásných podbízivých podob, zatímco dobro se jeví děsivě. Je to zvláštní inverze představ... Mnohokrát jsem dlouze přemýšlel, kam se asi vydám, a jsem rád, že v hodinu smrti můžu bez náročných inverzí vykročit vstříc Boží náruči v Kristu a jeho Duchu.

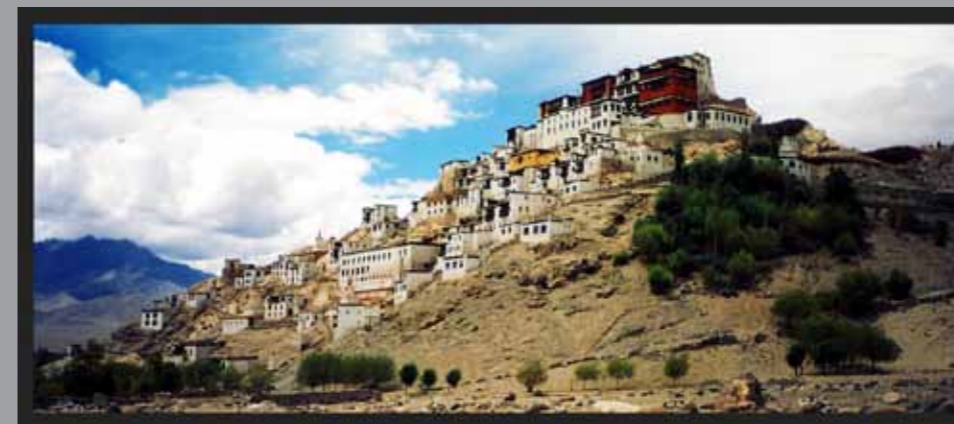
Ladaku se přezdívá Malý Tibet. Dříve, než jej zabrala Indie, bylo toto území součástí Tibetského království a krajina, kultura i náboženství jsou stejné jako v Tibetu. Ovšem Tibet okupují, devastují a zotročují čínští komunisté, kteří srovnali se zemí drtivou většinu buddhistických klášterů, vyražili mnoho mnichů, téměř vymítli tibetskou kulturu a zotročili zbytek původních obyvatel. Skutečný Tibet tedy můžete paradoxně vidět právě tady v Indii a nikoli v Tibetu samotném. Smutná realita ideologie téměř vymazala z etnického bohatství světa jednu fascinující kulturu.

Ve zlatě vyobrazený Gautama Sidhárta. Právě on v 5. stol. př. n. l. údajně dosáhl po dlouhé meditaci nirvány (vyvanutí, osvobození z koloběhu převtělování) a předal svým učedníkům duchovní cestu v podobě osmidílné meditační poutě. Učení je založené na tzv. čtyřech vznešených pravdách: 1. život je utrpení, 2. utrpení pramení z touhy po životě, 3. odstraněním touhy, chtiče a žizně po životě odstraníme utrpení, 4. toho lze dosáhnout osmidílnou meditační cestou.

Buddhismus Cestovatelský seriál SVĚTOVÁ NÁBOŽENSTVÍ Napsal a nafotil: Ondřej Havelka

Tomuto klášteru se přezdívá Malá Potala. Ta originální Potala stojí v hlavním městě Tibetu Lhasě a po dlouhá staletí bývala domovem tibetského duchovního vůdce Dalajlamy. Ten byl nucen před komunisty uprchnout do Indie a nyní žije v exilu v indické Dharamsale spolu s mnoha a mnoha dalšími uprchlíky, kteří měli štěstí a nedostali se do rukou komunistického zla.

Buddhismus jako náboženský směr dálného východu je i v západní kultuře stále velmi populární, zvláště od šedesátých let minulého století. Avšak je velmi odlišný od křesťanství, i když se nám může zdát blízký např. dlouhými a hlubokými meditacemi. Jako náboženský směr je plně zaměřen na člověka a jeho boj s utrpením, které ale přijímá pasivně. My křesťané věříme, že Stvořitel nás učil k obrazu svému jako svobodné bytosti, které se nemusí trápit dlouhým putováním několika životů

do rozplynutí v tzv. nirváně. Jsme svobodní a za své činy zodpovědní, a proto nás po smrti čeká odměna či trest. Řekněme si tedy s Šimonem Petrem: „Pane Ježíši, ke komu půjdeme, ty máš slova věčného života.“ (srov. Jan 6, 69)